

Bryssel den 11 november 2019
(OR. en)

13898/19

Interinstitutionellt ärende:
2019/0198(NLE)

SCH-EVAL 189
FRONT 307
COMIX 518

LÄGESRAPPORT

från:	Rådets generalsekretariat
av den:	8 november 2019
till:	Delegationerna
Föreg. dok. nr:	13183/19
Ärende:	Rådets genomförandebeslut om fastställande av en rekommendation om åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats vid 2018 års utvärdering av Litauens tillämpning av Schengenregelverket i fråga om förvaltningen av de yttre gränserna

För delegationerna bifogas rådets genomförandebeslut om fastställande av en rekommendation om åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats vid 2018 års utvärdering av Litauens tillämpning av Schengenregelverket i fråga om förvaltning av de yttre gränserna, som antogs av rådet vid mötet den 8 november 2019.

I enlighet med artikel 15.3 i rådets förordning (EU) nr 1053/2013 av den 7 oktober 2013 kommer denna rekommendation att översändas till Europaparlamentet och de nationella parlamenten.

Rådets genomförandebeslut om fastställande av en

REKOMMENDATION

om åtgärder för att avhjälpa de brister som konstaterats vid 2018 års utvärdering av Litauens tillämpning av Schengenregelverket i fråga om förvaltning av de yttre gränserna

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA BESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionens funktionssätt,

med beaktande av rådets förordning (EU) nr 1053/2013 av den 7 oktober 2013 om inrättande av en utvärderings- och övervakningsmekanism för kontroll av tillämpningen av Schengenregelverket och om upphävande av verkställande kommitténs beslut av den 16 september 1998 om inrättande av Ständiga kommittén för genomförande av Schengenkonventionen¹, särskilt artikel 15,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med detta beslut är att rekommendera åtgärder som Litauen bör vidta för att avhjälpa de brister som konstaterades under 2018 års Schengenutvärdering i fråga om förvaltningen av de yttre gränserna. Efter utvärderingen antogs genom kommissionens genomförandebeslut C(2019) 3010 en rapport som innehåller resultat och bedömningar samt en redogörelse för bästa praxis och brister som konstaterades under utvärderingen.

¹ EUT L 295, 6.11.2013, s. 27.

- (2) Den litauiska gränsbevakningsmyndighetens sätt att organisera och sköta riskanalysen ansågs som god praxis, liksom de operativa lösningar som tillämpats för att säkerställa genomgripande riskanalysprocesser som omfattar alla organisationsnivåer. Ett annat exempel på god praxis är att kontrollbåsen vid de besökta flygplatserna är utrustade med kameror för att övervaka den person som står framför bålet och att kamerabilderna är synliga på en skärm inne i bålet och en skärm i den jourhavande tjänstemannens övervakningsrum. Därigenom har gränskontrolltjänstemännen en mycket god överblick över alla passagerare före in- och utresekontrollen, och eventuellt kringgående av in- och utresekontrollen förhindras. Som god praxis ansågs även att kontrollbåsen på flygplatserna i Vilnius och Kaunas är utrustade med en skärm med information om inkommande och avgående flyg (t.ex. exakt ankomsttid, antal passagerare och anvisat bagageband), så att gränskontrolltjänstemännen har en tillräcklig bild av de anländande passagerare som ska kontrolleras.
- (3) Med tanke på vikten av att följa Schengenregelverket bör prioritet ges åt genomförandet av rekommendationerna om strategin för integrerad gränsförvaltning (2 och 3), personalresurser och utbildning (4 och 6), sjögränsövervakning och lägesuppfattning (14 och 18) samt kontrollförfaranden/infrastruktur (27, 28, 29, 30 och 36).
- (4) Detta beslut bör överlämnas till Europaparlamentet och medlemsstaternas parlament. Inom tre månader från beslutets antagande bör Litauen i enlighet med artikel 16.1 i förordning (EU) nr 1053/2013 utarbeta en handlingsplan som omfattar alla rekommendationer om hur de brister som har konstaterats i utvärderingsrapporten ska avhjälpas och lägga fram den för kommissionen och rådet.

HÄRIGENOM REKOMMENDERAS

att Litauen bör göra följande:

Integrerad gränsförvaltning

1. Färdigställa den nationella strategin för integrerad gränsförvaltning och inrätta en tydlig uppföljningsprocess samt en tydlig mekanism för att uppdatera den. I den nationella strategin för integrerad gränsförvaltning inkludera alla relevanta utvecklingsmål och prioriteringar för gränsförvaltningen och utarbeta en handlingsplan för dess genomförande, där alla berörda ministerier bör säkerställa att åtgärderna på deras ansvarsområde genomförs på ett effektivt sätt.
2. Förbättra det nationella strategiska planeringssystemet genom att hantera alla delar av den integrerade gränsförvaltningen på ett konsekvent och balanserat sätt som är anpassat till riskanalysen, trafikflödet och de kommande utmaningarna. Ompröva behovet av dokumentexperter vid gränsen mellan Litauen och Vitryssland och anpassa sig till den operativa situationen, riskanalysen och trafikflödet.
3. Anpassa den strategiska planeringen och investeringarna i in- och utresekontrollområdet till de operativa behoven, riskanalysen, framtida utmaningar, lagstiftningsändringar och trafikflödet samt säkerställa modernisering av infrastrukturen och arbetsförhållandena vid gränsövergångsställena.

Personalresurser och utbildning

4. Utöka personalstyrkan för att säkerställa att det finns tillräckligt med utbildad personal för att genomföra effektiva gränskontrollförfaranden med beaktande av aktuella och framtida hot och utmaningar samt trafikflödets volym.
5. Säkerställa att mentorskapssystemet genomförs systematiskt för alla nya gränskontrolltjänstemän som har utexaminerats från det grundläggande tolv månaders utbildningsprogrammet.
6. Öka fortbildningen i specialiserade gränskontrollämnen och antalet gränskontrolltjänstemän som får denna fortbildning samt säkerställa en specifik tidsperiod för fortbildning under arbetstid.

Kvalitetskontrollmekanism

7. Vidareutveckla den nationella kvalitetskontrollmekanismen genom att inkludera den integrerade gränsförvaltningens alla delar och funktioner i det nationella utvärderingsprogrammet. Inrätta en fullt utvecklad och formaliserad nationell utvärderingsmekanism för att kontinuerligt bedöma nivån på genomförandet av Schengenregelverket på nationell nivå.

Riskanalys

8. Öka antalet certifierade anställda som utbildats på områdena riskanalys, användning av analysverktyg, passagerarprofilering och dokumentförfalskning. Förbättra gränskontrolltjänstemännens kännedom om utländska terroriststridandes profiler.
9. Bevilja tillräckliga rättigheter för analytiker på regional och lokal nivå, så att de kan göra sökningar och sköta annan analytisk verksamhet utifrån de data som lagras i gränsincidentsystemet (PIKS). Utbilda dessa analytiker i verktygets viktigaste funktioner, så att de regionala och lokala produkterna utökas med dessa data.

Landgränsövervakning

10. Bevilja gränskontrollstationerna högre åtkomstnivå när det gäller systemet för gemensam patrullhantering, på grundval av principen om behovsenlig behörighet, för att öka kunskapen om tillgångar som används i olika situationer och på så sätt förbättra lägesuppfattningen.
11. Öka antalet glasögon för mörkerseende och termiska kameror för gränsövervakningspatrullerna.
12. Utrusta patrullerna med bärbara enheter för att göra det möjligt att söka i tillgängliga nationella och internationella databaser.

Sjögränsövervakning

13. Säkerställa att lägesbilden från det integrerade havsövervakningssystemet är tillgänglig hos den regionala samordningscentralen.
14. Förbättra havsövervakningsresursernas kvalitet för att garantera att små och medelstora fartyg i territorialvattnen upptäcks och identifieras på ett korrekt sätt. Öka antalet patrulltimmar i territorialhavet.
15. Säkerställa att en gemensam situationsbild (land- och sjögränserna) tas emot på ett enda ställe. Förbättra havsövervakningskunskaperna hos skiftledarna vid gränskontrollstationen i Neringa.

Nationell samordningscentral

16. Bedöma den möjliga interoperabiliteten mellan systemet för positionsbestämning av tillgångar och Eurosurapplikationen så att en övergripande nationell lägesbild kan fastställas.
17. Ladda upp relevanta riskanalysprodukter i det nationella analysskiktet i Eurosur för att säkerställa att Eurosurförordningen tillämpas fullt ut.

Lägesuppfattning

18. Förbättra lägesuppfattningen och tillåta mer öppen åtkomst till PIKS för alla gränskontrollenheter på lokal och regional nivå.

In- och utresekontroller – övergripande frågor

19. Säkerställa att stämplat för återkallande och upphävande av viseringar är tillgängliga på litauiska och engelska.
20. Förbättra engelskkunskaperna hos de gränskontrolltjänstemän som sköter primärkontroll och fördjupad kontroll genom att utöka utbildningen i engelska.

21. Säkerställa att det formulär där tredjelandsmedborgare som omfattas av en fördjupad kontroll informeras om syftet och förfarandet för den fördjupade kontrollen finns tillgängligt på unionens alla officiella språk i enlighet med artikel 8.5 i kodexen om Schengengränserna.

Gränsövergångsställena (järnväg) i Kena och Kybartai

22. Begära att järnvägsmyndigheterna anger för- och efternamn på passagerare som verkligen stiger ombord på tågen, liksom deras medborgarskap.
23. Inrätta ett förfarande så att denna förteckning automatiskt kontrolleras på standardbasis mot befintliga databaser som VSATIS.
24. Säkerställa ordentliga anslutningar för de mobila in- och utresekontrollerna ombord på tågen.
25. Säkerställa att gränskontrolltjänstemännen, när de utför in- och utresekontroller, kontrollerar äktheten på uppgifterna i chippet.

Gränsövergångsstället i Medininkai

Infrastruktur

26. Säkerställa att det finns en utsedd arbetsstation för varje kontrollkö med goda arbetsförhållanden för gränskontrolltjänstemännen, för att möjliggöra profilering och ett smidigt trafikflöde.
27. Se över arbetsstationernas nuvarande placering i båsen och säkerställa att gränskontrolltjänstemännen har ansiktet mot de passagerare och fordon som de ska kontrollera.
28. Förbättra infrastrukturen vid gränsövergångsstället för att säkerställa ett smidigt trafikflöde och effektiva in- och utresekontroller.

Hamnen i Klaipeda

29. Justera gränsbevakningsmyndighetens it-programvara så att den automatiskt kontrollerar förteckningarna över besättning och passagerare mot de relevanta databaserna.

Besökta platser – luftgränsen

30. Ge skiftledarna fortbildning i förvaltning och ledarskap.
31. Säkerställa att folien på kontrollbåsens fönster vid flygplatserna i Vilnius och Kaunas justeras så att det endast förhindras att det går att se in i båset på ett otillåtet sätt men utan att framsidan på båset täcks på ett sådant sätt att passagerare inte kan se vem de talar med.
32. Förbättra kvaliteten på kommunikationssystemen i kontrollbåsen vid flygplatserna i Vilnius och Kaunas för att säkerställa en fungerande kommunikation mellan gränskontrolltjänstemän och passagerare.
33. Säkerställa korrekt skyltning vid flygplatserna i Vilnius, Kaunas och Palanga i enlighet med bestämmelserna i artikel 10.1 i kodexen om Schengengränserna och bilaga III till denna kodex.
34. Förbättra samarbetet mellan de berörda lokala myndigheterna och förbättra de gemensamma produkter som behövs (dvs. gemensam riskanalys) för att säkerställa ett effektivt informationsflöde mellan myndigheterna.
35. Säkerställa korrekt tillämpning av avdelning III, i synnerhet artikel 23 a, i kodexen om Schengengränserna, genom att avskaffa de systematiska in- och utresekontrollerna för passagerare som flyger in från orter inom Schengenområdet och avskaffa praxisen att ålägga böter för lufttrafikföretag på inrikesflyg.
36. Öka utbildningen i Schengenreglerna om gränskontroll för att förbättra in- och utresekontrollerna och göra dem mer professionella.
37. Förbättra kontrollen av villkoren för inresa vid flygplatsen i Kaunas, i synnerhet tillräckliga medel för uppehållet.
38. Skydda den säkerhetsskyddsklassificerade informationen inne i den lokala samordningscentralen, t.ex. genom att täcka alla fönster med skyddsfilm.

39. Öka antalet repetitionskurser i dokumentgranskning och främja tillfällig utstationering av dokumentexperter vid andra gränsövergångsställen så att de får nödvändig erfarenhet av att hantera alla typer av dokument.
40. Säkerställa att skyltningen är placerad korrekt för att öka de särskilda köernas synlighet för alla kontrollbåsar vid flygplatsen i Palanga.

Utfärdat i Bryssel den

På rådets vägnar

Ordförande
